

Verlengen missie in Irak dient alleen belang VS

Nederland moet weg uit Irak. Opnieuw verlengen van de missie is buigen voor Amerikaanse druk en dient alleen de belangen van de VS.

Leon Wecke

Nederland heeft al twee keer de aanwezigheid van Nederlandse troepen in de Zuid-Iraakse provincie Al Muthanna verlengd. In november besloot het kabinet de missie in maart 2005 te beëindigen. Maar als het aan de CDA-fractievoorzitter Maxime Verhagen ligt, gaat Nederland een derde verlenging tegemoet. In zijn streven wordt hij enthousiast gesteund door het VVD-Tweede Kamerlid Van Baalen.

Er wordt een veldbouquet aan deels elkaar overlappende redenen aangevoerd voor de noodzakelijk geachte verlenging:

Het karwei moet worden afgemaakt; er is nog onvoldoende orde en veiligheid in de betreffende provincie.

Het is niet zeker dat de Irakezen voor eigen orde en veiligheid kunnen zorgen.

We kunnen het lichtbwapende Japanse detachement niet onbeschermd achterlaten en de Britten met een nieuwe klus opscheppen.

De VS willen wel degelijk Europese landen bij de besluitvorming betrekken: afwezigheid van medezeggenschap kan dan ook geen argument tegen verlengen zijn.

Nederland heeft al veel geïnvesteerd, men denke daarbij ook aan de twee gesneuvelden.

Bij vertrek zal het Nederlands bedrijfsleven niet gauw een bijdrage aan de wederopbouw leveren.

Als we tot eind 2005 blijven is er tijd om een opvolger voor Nederland te zoeken.

Nederland zou ook samen met een ander land een bataljon kunnen vormen of het aantal troepen kunnen terugbrengen van 1350 tot 400.

Terugtrekking komt de betrekkingen tussen de Europese Unie (en Nederland) met de VS niet ten goede.

Soms is het geheel aan redeneringen meer waard dan de som der delen, hier lijkt echter eerder het omgekeerde het geval. De gegeven argumenten zijn alle gemakkelijk te weerleggen en hebben beduidend minder kwaliteit dan de redenen voor beëindiging van de Nederlandse aanwezigheid.

De voorstanders van terugtrekking hanteren als argumentatie:

Nadrukkelijk heeft het kabinet vorig jaar vastgesteld dat de troepen blijven tot de verkiezingen en zeker niet langer.

Inmiddels is het veilig genoeg in Al Muthanna. Er is geen sprake van instabiliteit.

De Irakezen kunnen zelf voor hun veiligheid zorgen.

De VS wisten van tevoren dat de verkiezingen van 30 januari a.s. ook de einddatum van de Nederlandse bijdrage betekenen.

Het is niet mogelijk alsnog een Irak-bataljon te vormen.

Na de reeds twee maal verlengde Nederlandse bijdrage zijn anderen aan de beurt.

Partijen als D66 en de PvdA stemden in met de laatste verlenging in de wetenschap dat daarna geen verlenging meer zou plaats hebben.

Dat in sommige delen van Irak nog steeds van een instabiele situatie gesproken kan worden, is niet onze zorg. Ons mandaat geldt alleen Al Muthanna.

Bescherming aan de Japanners kan ook door de Britten geboden worden.

Er is geen reden ons verder te verbinden aan het onzekere avontuur dat de politieke ontwikkeling in Irak per definitie inhoudt.

Wat de argumenten voor terugtrekking betreft geldt hier wel dat het geheel van de argumenten meer is dan de som der afzonderlijke delen.

Bij de voorgaande tien punten dient ook nog opgeteld dat de Nederlandse publieke opinie in grote meerderheid de stelling onderschrijft dat het thans de beurt is aan andere landen. Daarbij komt nog dat driekwart van de bevolking de Amerikaanse president Bush niet vertrouwt. Als onder legitimiteit verstaan wordt de aanwezigheid van een meerderheidsdraagvlak in de publieke opinie, dan is voortzetting van de huidige missie in elk geval ook in publieke zin illegitiem.

Als we de diverse punten van militaire en politieke haalbaarheid uit het zogenaamde toetsingskader voor uitzending van militairen buiten het NAVO-verdragsgebied bezien, dan is verlenging niet aan de orde. De militaire en politieke doelstelling van de Nederlandse missie stabiliteit in Al Muthanna is gehaald. En verlenging is geen automatisme, zo staat in hetzelfde toetsingskader.

Gezien de huidige ontwikkeling in Irak is de kans groot dat de rust in grote en centrale delen van Irak ook na de verkiezingen van dit jaar en 2006 niet zal zijn teruggekeerd.

In tal van wetenschappelijke studies wordt zelfs geconcludeerd dat een burgeroorlog in de nabije toekomst waarschijnlijker is dan een functionerende democratie. De VS zullen, mede gezien hun economische, politieke en militair strategische doelstellingen bij de oorlog tegen

Irak ongetwijfeld nog zeer lang in het land (moeten) blijven, waarbij het argument van instabiliteit wellicht niet geheel onwelkom is.

De vraag is of een land als Nederland de nationale belangen van de VS zoals althans de huidige regering daar die ziet moet laten prevaleren boven de mogelijkheid straks bijvoorbeeld in Afrika of Azie aan daadwerkelijke humanitaire operaties mee te doen. Operaties, die ongetwijfeld de instemming van de meerderheid van de bevolking zullen hebben.

Voor de derde keer verlengen is buigen voor Amerikaanse druk. Dat de internationale legitimiteit van de bezetting van Irak door beëindiging van de Nederlandse aanwezigheid geschaad wordt, moge waar zijn. Verlenging van onze aanwezigheid in Al Muthanna is vooral in het belang van de VS en niet of slechts in geringe mate in het belang van Irak. Meedoen aan een uitzichtloze bezetting gaat ten koste van toekomstige vredesoperaties, die in meerderheid wel door de bevolking gesteund zullen worden en waaraan de krijgsmacht dan ook haar zo noodzakelijke legitimiteit kan ontleunen.

Leon Wecke is als polemoloog verbonden aan de Radboud Universiteit Nijmegen.